

Hazatoloncolnák a falun élő, városon tanuló kisiskolásokat – szigorúan az ő és a székelyudvarhelyiek érdekében –, alacsonyabb arányban, de magasabb színvonalon oktatnának szakközépiskolásokat, visszaadnák a kétkezi munka becsületét, és meggyőznék a szülőket, gyerekeket, hogy nem gáz, ha nincs érettségi.

És bár vannak élharcosai a témának, az elméleti oktatást nem fejlesztenék vissza, csak egy kicsit átalakítanák.

Kérdőre is vonták

Százhetvenhét oldalon keresztül böngészhető Székelyudvarhely elkövetkező éveire vonatkozó oktatási stratégiája.

Az online is elérhető dokumentumot az önkormányzat megrendelésére a *REGA Regionális Kutató Egyesület*
készítette el 48 ezer lejért (a jövőnkbe fektetünk – by
Orbán Árpád
alpolgármester). Kedden délelőtt mutatták be a városháza tanácstermében az alkotók, a megrendelők és az együttműködők jelenlétében a sajtónak.

Az oktatási stratégiát részletes kutatómunkára alapozták – közölték.

Kérdőívekkel mérték fel a tanulók , a szülők és a vállalkozók preferenciáit, megnézték a népesedési mutatókat, az iskolák tárgyi és személyi infrastruktúráját, a környező, hasonló méretű települések oktatási helyzetét, a jelenlegi oktatási állapotokat, az iskolapszichológusokkal, városfejlesztési szakemberekkel folytattak fókuszcsoportos megbeszéléseket, és ezek alapján tettek javaslatokat.

Olyan javaslatokról van szó, amelyek **helyi szintű politikai döntések nyomán** a helyi közösség fejlődését célozva megvalósíthatók. Kötelező, de legalábbis erősen ajánlott háziolvasmány minden székelyudvarhelyi pedagógusnak, politikusnak és szülőnek.

Szaporodunk!

Dr. Geréb László, a kutatás vezetője egyből egy örömhírrel kezdte a stratégia bemutatását: a gyermeklétszám Székelyudvarhelyen és környékén az elkövetkező 12 évben nemhogy nem

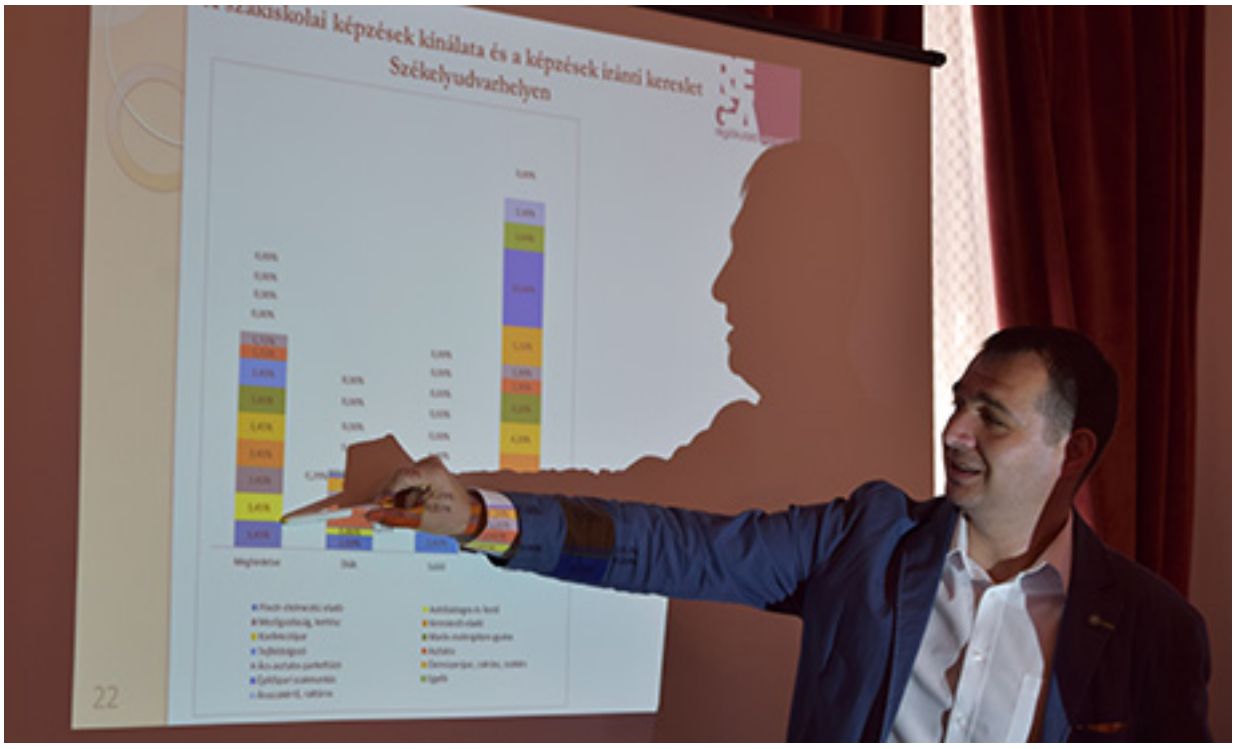
csökken, hanem enyhe növekedést is mutat. Nem fenyegeti tehát ilyen alapon megszűnés a város egyetlen középiskoláját sem a nyolcból.

A középiskolai hálózatra az jellemző, hogy **a diákok mintegy 60 százaléka nem udvarhelyi**, hanem főként a környékbeli településekről érkezik. Idén 314 székelyudvarhelyi és 465 nem udvarhelyi kilencedikes diák tanul a város középiskoláiban, 12 év múlva azonban fele-fele lesz a helyi és nem helyi diákok aránya.

Izgalmas, hogy főként a vidéki tanulók igényelik a szakiskolai és szakközépiskolai képzést, az udvarhelyiek nagy része elméleti oktatásban akar részesülni.

Nagyítóval keresik a melósokat

A tanulókat is megkérdezték arról, hogy milyen szakon szeretnének tanulni. Többségük, és ez megegyezik a szülők szándékával is, elméleti oktatást választana. Amennyiben ez nem valósul meg, inkább szakközépiskolában, vagy más város elméleti osztályaiban tanulnának, mintsem szakiskolában.

Ez nagyban eltér a munkaerőpiac jelenlegi igényeitől, ugyanis a vállalkozóknak nagyrészt szakiskolát végzettekre van szüksége, és csak egyharmadnyi a felsőfokú végzettséggel rendelkezők iránti igény.

A kérdőívekből az derült ki, hogy **a pályaválasztást a gyermek és a szülő közösen dönti el**, a tanári befolyás borzasztó csekély. A szülőkre jellemző lehet azonban, hogy egyrészt többet néznek ki a gyermekükből, és többet szeretnének tőle, mint amire képes, másrészt aktuális információk helyett tapasztalataikra hagyatkoznak, ami a múlt és nem a jövő képeit vetíti elő.

Másrészt a szakiskolai képzésről az az általános előítélet, hogy korszerűtlen az oktatás, az infrasturktúra és nincs eléggé megfizetve a munka. Ezzel szemben ez **a CNC gépkezelés, amiről a szülők nem is tudnak, egy high-tech meló**
. Bár a média is „promoválta", és korszerű gépeket is kapott az iskola, nincs a CNC-osztályba elég jelentkező. A diákokat a grafikonok szerint elérhette némi információ morzsa, de a szülőknél meg sem jelenik mint opció.

A korszerűtlen oktatásban lehet valami, ugyanis a stratégia javaslatai közt szerepel **a tanárok szakmai képzése**
, hogy ne a gyerekek tanítsák őket a technika vívmányaira, illetve, hogy a duális képzés esetén a cégek szakoktatókat is biztosítanak.

Tiszta szerencse, hogy az EU-tól ebben a pályázási periódusban pont a szakoktatásra lehet pénzeket lehívni, az önkormányzat megfelelő hozzáállása esetén – az alpolgármester szerint a szándék megvan – külső forrásból megoldható lenne az infrastruktúra felújítása.

Barátkozzanak!

A szakoktatás megszervezését is módosítanák, a Bányait és az Eötvös József Szakközépiskolát **nem vonnák jogi személyiségként egybe, de egymás mellé költöztetnék a Budvár utcába** , és itt egy szakoktatási központot hoznának létre.

Elméletben sem vagyunk a legjobbak

Az elméleti oktatásról kiderült, hogy Székelyudvarhely nem is jár élen ezen a téren, itt a legkiegyenlítettebb az arány az elméleti, a vokacionális, a szakközép- és a szakiskolai képzés között. Az összes hasonló méretű környező településen nagyobb az elméleti osztályok aránya.

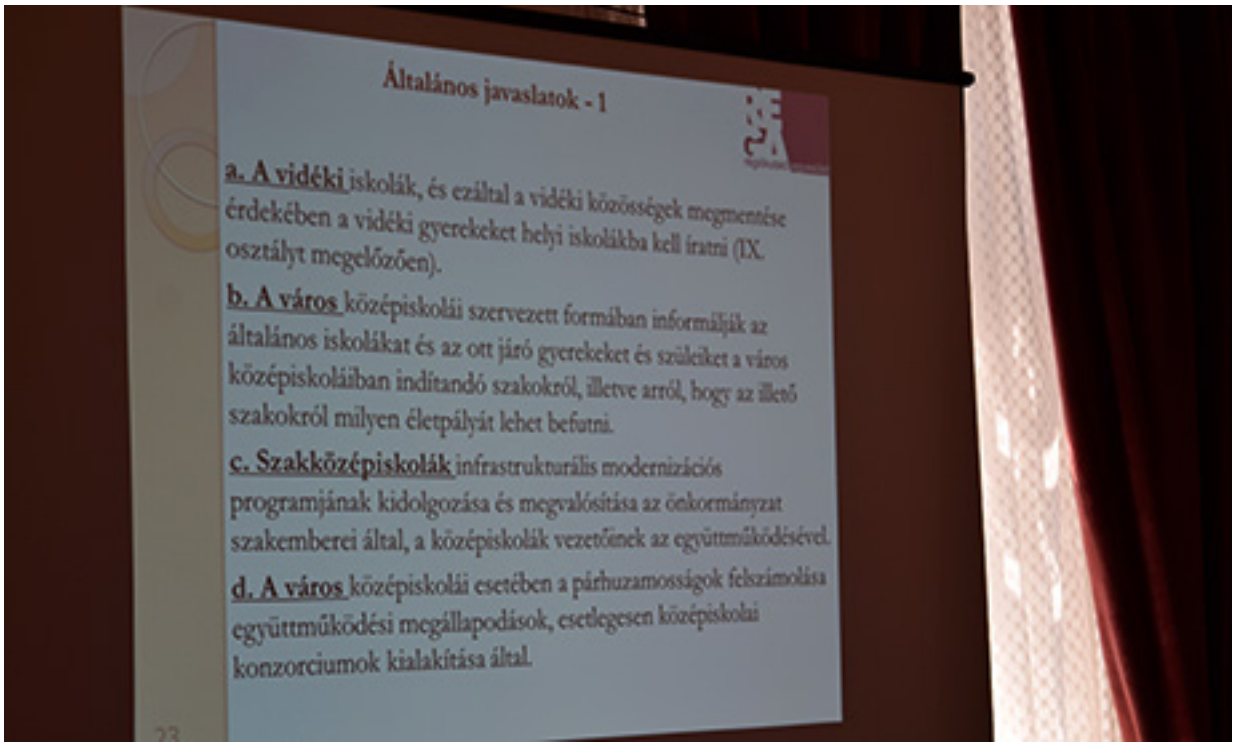
Ezt némileg ellensúlyozza, hogy **Udvarhelyen van a legtöbb vokacionális osztály**, vagyis az olyan szakok, amelyek valamely hivatásszerű szakmára készítenek fel: sport, pedagógia, művészetek, teológia stb..

A szülők és a gyerekek nagyobb arányban választanák a pedagógiai szakirányt, mint amit az oktatási rendszer lehetővé tesz jelenleg.

Ezért a stratégia készítői azt javasolják, hogy arra gyúrjon a városvezetés, a Benedek Elek Pedagógiai Líceum és a BBTE pszichológiai és neveléstudományi karának kihelyezett tagozata, hogy Székelyudvarhely legyen a székelyföldi pedagógusképzés központja. A pedában pedig **legyen két pedagógiai osztály**, amelyből az egyik reál szakirányú, hogy a fogyatkozó reál szakos tanárokat idővel pótolni tudják.

Kevesebb teológia és művészet

A REGA Egyesület munkatársai azt is megvizsgálták, hogy a különböző profilú osztályokból milyen a továbbtanulási hajlandóság az adott szakmán belül. Kiderült, hogy a vokacionális képzések közül **a teológia az, amelyről a legkisebb a tanulók továbbtanulási arány**a, és ha tovább is tanulnak, elenyésző a teológiát egyetemi szinten választók száma. Ezt eltolnák inkább filológiai irányba, amire a szülők és gyerekek részéről nagyobb igény lenne.

A művészeti oktatással azonban bajok vannak, mert nagy oktatói létszámot igényel, és mivel azt fejkvóta alapján ítélik oda, a többi iskolának kevesebb tanár jut. Hargita megye amúgy is élen jár a művészeti oktatás terén, ki kellene valahogy egyezni, hogy kevesebb osztály legyen. Egy másik bekezdésben pedig arra térnek ki, hogy eredményeik és a város kulturális életében betöltött szerepkörük miatt kiemelt figyelmet érdemel a Palló.

Hírneves iskolák

A dr. Palló Imre iskolának egyébként a teljesítményéhez képest alacsony a hírneve. A 93 százalékos sikeres érettségiaránya ellenére az 58 százalékos arányt elérő Kós Károly Szakközépiskola mögé rangsorolták a szülők és gyerekek az intézményt.

A legrangosabb iskolának sorrendben a Tamási Áron Gimnázium, a Baczkamadarasi Kis Gergely Református Kollégium, a Benedek Elek Pedagógiai Líceum, a Kós Károly Szakközépiskola, a dr. Palló Imre Művészeti Szakközépiskola, a Marin Preda Elméleti Líceum, az Eötvös József Szakközépiskola és a Bányai János Szakközépiskola számít a tanulók és a szülők körében.

Nincs kivel dolgozni

Az elméleti és a szakoktatás átrendezésével azonban nem tűnik el a rés a munkaerőpiaci igény és a diákok továbbtanulási szándéka között. Az elkövetkező öt évben **7 ezernél is több új alkalmazottat foglalkoztatnának a helyi vállalkozók**
, és ebből csak 30 százaléknyi a felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember, a többi főként szakmunkás lenne.

A legnagyobb hiány a gépiparban, a turizmus-vendéglátásban, az építőiparban, a könnyűiparban és a faiparban van.

A vállalkozók szerint nagyon nehéz megfelelő kompetenciákkal rendelkező, megbízható munkaerőt találni, a munkaerő-fluktuáció jelentősen érinti Székelyudvarhelyt és környékét.

Hogy ez ne így legyen, **hajlandóak lennének befektetni az oktatásba** – többen duális képzésben vennének részt (ez azt jelenti, hogy a cég és az iskola közösen képezi a tanulókat, a tanuló pedig cserébe bizonyos ideig a cégnél dolgozik az iskola elvégzése után), szakembereket biztosítanának a gyakorlati képzéshez stb..

– Inkább adnának jobb fizetést – szól közbe a Bányai igazgatója, mire **Nagy György**, az *UKKS Z*
vezetője sértődötten rendre utasítja: – A vállalkozók igenis együttműködnek, nem nyilvánosan kell ezt megbeszélni.

Ezt a rést jobb, a tanulókat és a szülőket célzó kommunikációval lehetne feloldani a REGA javaslatai szerint.

Valahogy meg kellene ismerniük, hogy a gyárakban már nem kőkorszaki szakik dolgoznak, hanem high-tech tudással rendelkező emberek. Apropó, high-tech. A létesítendő IT-park rengeteg informatikust felszippantana, ehhez, a többi városhoz és a gyermekek-szülők igényeihez képest is kevés a matek-infó szakirányú elméleti osztály is. A természettudomány osztályok egy részét át kellene profilálni erre – tudjuk meg a javaslatból.

A vállalkozók a használható román és angol nyelvtudást is szorgalmazzák az alkalmazottak részéről, úgyhogy erre is figyelni kellene.

Elhangzott még, vagy benne van a javaslatcsomagban:

Az iskoláknak városi szintű egységes rendszabályzat kellene.

Helyi szinten kellene növelni a pedagógusok kompetenciáit.

A diákok adhatnának jegyeket félév végén a tanároknak, rögvest megnőne az oktatás minősége. Az iskolák között legyen együttműködő versengés – alakuljanak konzorciumok, egymást segítsék az intézmények.

A javaslatcsomag ütemtervet is tartalmaz, a táblázatban szakaszokra bontva olvasható, hogy a módosításokat körülbelül mikor és hogyan lehet megvalósítani.

Nagy György, az Udvarhelyszéki Vállalkozók Szövetségének elnöke is mondott valamit a vállalkozók együttműködéséről, és hogy promoválja már a média legyenszíves a szakoktatást meg a CNC gépeket (ja igen, átadták kedden őket). **Szakács Paál István**, a Bányai igazgatója szerint nem lehet a szakoktatást erősíteni az elméleti képzés visszaszorítása nélkül.

Orbán Árpád alpolgármester pedig valami olyasmit mondott, hogy az elhangzottak nem kötelező érvényűek, nem feltétlenül ragaszkodnak minden betűjéhez, ám kell lennie egy tervnek, egy irányvonalnak, ami szamárvezető lehet a döntések meghozatalakor. Elsősorban külső, uniós forrásokat vonnának be a szakoktatás infrastrukturális fejlesztésére, de saját forrásból az elméleti és vokacionális képzést is erősítenék.

Az oktatásnak kiemelt jelentőségűnek kell lennie, az összes oktatásban részt vevőnek mindent meg kell tennie helyileg, amit az országos rendszer lehetővé tesz, hogy Székelyudvarhely újból iskolaváros legyen. És ne csak a nevében. De lehet, hogy ezt már csak képzeltük.